

MIERZIĄCZKA (40) *sb f*

mierzączka (32), **mirziączka** (3), **mierzączka** (2), **mierzączka**, **mierzączka** *a.* mierzączka (2); mirziączka *BartBydg* (3); mierzączka *GliczKsiąż*; mierzączka *a.* mierzączka *BibRadz*; mierzączka : mierzączka : mierzączka *a.* mierzączka *OpecŻyw* (1:2:-), *PatKaz* (4:-:1).

Wymowa: mierz-ziąc(z)ka, mierz-żączka, mierz-zączka.-e- (4) *OpecŻyw* (3), *SarnStat*, -é- *OrzQuin* (3); *a jasne*.

sg N mierzączka (7). \diamond *G* mierzączki (11). \diamond *A* mierzączkę (14) [w *tym:* -ą (3), -a (1)]. \diamond *I* mierzączką (2). \diamond *L* mierzączce (1). \diamond *pl N* mierzączki (2). \diamond *A* mierzączki (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów)—XVIII w.

1. *Niechęć, odraza, wstręt; gniew, oburzenie; odium* *Modrz, Cn; abominatio, despectio, rancor, refutatio BartBydg; indignatio JanStat; displicentia, fastidium, invidia Cn* (38) : *PatKaz I* 15v; *BartBydg* 2b, 41, 129; *KromRozm III* B2v; *będęli wam powiadał o godnych/ rozgniewam niegodne[...]. (-)* *Waż fye tey mierzączki/ wżák tobie nie nowiná z Pány fye gniewác OrzRozm P; PaprPan [Hh5]v; áby mię dla ożiębłości nie zrzuciły kiedy z mierzączką Bołkie vřtá twoie. LatHar* 613.

mierzączka czego [= z jakiego powodu] (1): *przeto na zadny czálz by namnyeyfzy marya panną nyebyla u cryřtuřa wmyerřzyątcze grzechu PatKaz III* 95v.

mierzączka od kogo (2): *KromRozm II* m2; *VStáwiamy/ iż ile kroćby [...] řługá páná řwégo rátuiać wyiaćwřzy miecz álbo kórd kogo ráni/ zá to řadnéy mierzączki od ránnégoálbo przyiaćiół iego niech nie ma. SarnStat* 619.

mierzączka k komu (1): *mnimám ijżeř ku panu wielmi ofoczón/ bo hnet znaćz było ponim řilną mierzączkę ktobie. ForCnR* D3.

mierzączka przeciwko komu (1): *Skąd miérziączká Górných Ludži przeciwko nam fye mnoży OrzQuin* Bv.

W połączeniach szeregowych (7): *gdzie řprofné vcřzynki/ gdzie męřzoboiřřtwa/ mierzączki/ krzywdy/ laiania ij bluznienia/ dlá ktoryches na řmiertz řkázán ij ofádzón? OpecŻyw* 134; *KromRozm III* A7v; *GroicPorz c; OrzRozm By; OrzQuin* B3v; *Niech ktemu będą tácy/ żeby ie nie mierzączká/ nie gniew/ nie miłość/ nie miłóřierdzie/ áni řadna przewrotna chęć/ ále tylko řámá prawdá do řłuchánia y rozřadzánia řpraw ciągnęłá ModrzBaz* 87; *ArtKanc* M4.

W przeciwstawieniach: »mierzączka ... łaska (3), miłość« (4): *przezeń odpulfzczóná nam yeřt od bogá myerřzyączká/ á řáłká przywroconá KromRozm II* m2, c3; *Nyewye człowyek yeřli godżyen miłóřci/ czyli myerřzyączki KromRozm III* Dv; *BielKron* 349v.

W charakterystycznych połączeniach: *mierzączka boża (boska)* (5), *grzechu, ludzka, silna; mierzączka od Boga; odkupienie mierzączki, przejednanie; mierzączki pozbyć, ważyć się; bez mierzączki poczęty; od mierzączki oddalony; mierzączkę cierpieć, czynić, oddalić* (2), *przynieść*(2), *z serca złożyć; w mierzączkę wpaść* (2); *z mierzączką zrzucić; w mierzączce być*.

Zwroty: »mierzączkę odpuścić; odpuszczona mierzączka« (3;1): *ktory téř rád řie modli za řwé przeciwniki a z prawégo řertza mierzączki odpulfzczá OpecŻyw* 191v; *KromRozm II* c3, e3v, m2.

»przeprowadzić mierzączkę« = *uřłagodzić gniew, wróćić do łask* (1): *przeprowadził potym mierzączkę v krolá/ y był w řáłce zářię BielKron* 349v.

»przyść w mierzączkę [do kogo]« = *narazić się na gniew* (1): Niechay to Pan wie ná was/ á niech rozładzi/ iż dla was przyfzlichrny w mierzączkę do Fáraóná [*quia foetere fecistis odorem nostrum in oculis Parhoh*] *BibRadz Ex 5/21*.

»zasługiwać mierzączkę« (1): Ták y ten załuguie mierzączkę/ [...] ktory czálu niebełpieczeństwá R. Połpolitey/ pirwey o swoim dobrym/ niż o połpolitym/ obmyłława y rádzi. *Phil B2*.

Szeregi: »mierzączka i (a) gniew« (2): *ZapWar [1544] nr 2609*; nie nádźieway łye/ pokiś ty żywym ieft [...] zá piłmá łwé zápláty inéy/ iedno miérźiączki á gniewu. *OrzQuin E2*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»grzech i (ani) mierzączka« (5): yłz [*Panna Maryja*] nygdy wgrzech pyeruorodny any potym wzadny wpałzcz nyemyala any wmyerfzyączką bożą *PatKaz II 37v, 66, 68 [2 r.], 79v*.

»mierzączka i nielubość« (1): Kładźiecie ná mię rzecz mierźiączki y nielubości ludzkiey pełną *OrzRozm P*.

»nienawiść i mierzączka« (2): Gdyż człowiek pyłzny więcey łobie nád ine ludzi przywłałzczáiący/ w nienawiść y mierzączkę ludzką wpada *Phil 12*. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»mierzączka i wina« (1): iż nam [*Bóg*] przez Syná łwego yedynego páná Yezu Kryftá włfyłtkę myerzyączkę y winę odpułcił *KromRozm II c3*.

»mierzączka i wstyd« (1): Czým łię tedy Bog [...] nie brzydźi/ y czego łię nie włtydźi; czemu to mierzączkę iednáć y włtyd przynośić ma/ człowiekowi grzełznemu *LatHar 58*.

»występ i mierzączka« (1): Philemonowi o nyewolniká zbyegłego Onefimá telko piłłe/ áby mu wyltęmp y myerzyączkę odpułcił. *KromRozm II e3v*.

a. Obrzydzenie fizyczne (1) : Grzebią nas po śmierci w ziemi: miedzy inłzymi przyczynámi/ dla wwiárowánia mierźiączki/ y łmrodu. *LatHar 668*.

2. Przykrość wyrządzona komuś (2) :

Szereg: »mierzączka i krzywda« [*szyk 1:1*] (2): *OpecŻyw 191v*; Ci [...] ludzyom wyelkye przyłkorki á myerzyączki y krzywdy czynili *GliczKsiąż E2*.

Synonimy: 1. *brzydkość, chrap, gniew, nieprzyjaźń, ostudzenie*.

Cf [**MIERZIĄTKA**], 1. **MIERZIENIE, MIERZIĘTNOŚĆ, MIERZIONOŚĆ**